

**מורים, בתי ספר, מדרשות, אולפנים (סטודיו) וסדנאות באמנות הישראלית**

**Teachers, Academies, Schools, Studios and Workshops in Israeli Art**

0821-3744-01

סמינריון לתואר ראשון, 4 ש"ס

ד"ר רבקה נ. שוסטרמן.

[rivkashu@post.tau.ac.il](mailto:rivkashu@post.tau.ac.il)

טלפון: 03-5443625 דואר אלקטרוני:

שעת קבלה: על פי תיאום מראש או בשיעור או בדואל.

תיאור הקורס

ניתן לטעון שראשיתה של (תולדות) האמנות הישראלית בבית הספר לאמנות ואומנות "בצלאל" (1906) (ומוריו. מאותה העת פועלים אמנים/יות כמורים/ות במסגרות לימוד כגון: הסטודיו, המכון, המדרשה, האולפן והסדנא. בסמינר נדון במורים ובתלמידים, בנושאים כגון אופני ההוראה, הסמכות, החזון, הדימוי. נשאל על טיב היחסים בין המורה/ים והתלמיד/ים, על ההשפעות של מסגרות אלו על חיי היצירה והסגנון של התלמידים תוך התייחסות, בין השאר, למושגים: אקדמיה, קאנון, מסטר, ולתיזה של נורמן ברייסון על TRADITION AND DESIRE. במבט על מרושת נאמוד את מקומם של המורים והמסגרות בהן פעלו בתפתחותה של האמנות בישראל מבחינה סגנונית וחברתית.

בנוסף להדרכה בכתיבת עבודה סמינריונית נלמד להפיק ערכים ללקסיקון מקוון לאמנות ישראלית (פרויקט משותף במערכות מידע ותולדות האמנות). תלמידים בשנת השלמה יוכלו להעלות את הערכים לאתר.

It can be claimed that the beginning of Israeli Art is to be found in the "Bezalel School for Arts and Crafts", 1906, and its teachers. Ever since artists have been actively teaching art in various public and private schools, studios and workshops. In the Seminar we will discuss teacher student relationships, the influence of the encounters on the creativity and styles of the students and the contribution of the latter to the development of Israeli Art.

דרישות הקורס: נוכחות על פי תקנון החוג, השתתפות פעילה, קריאת חובה של ההפניות ברשימת השיעורים והפניות נוספות שינתנו במהלך הסמסטר, הצגת מחקר.

ציון סופי: 20% השתתפות פעילה והצגת מחקר, 80% עבודה סמינריונית.

נושאים (נתון לשינויים):

1 . מבוא

2-3 . בצלאל

צלמונה, יגאל ו נורית שילה –כהן(עורכת), גדעון עפרת פרידלנדר "תקופות בצלאל " בצלאל של ש, 1906-1929. ירושלים: מוזיאון ישראל, 1983, עמודים 33-52

Bryson , (William )Norman, *Tradition and Desire: from David to Delacroix*, New York, 1987, (1984) העמודים לקריאה ימסרו בשיעור

4-5 הסטודיו של פרנקל-שנות ה-20

ה'סטודיה' (מכון אבני) (אבני, שטרנשוס, שטרייכמן) שנות ה-30

הסטודיו-שטרייכמן, סטימצקי ( מחצית שנייה שנות ה-40)

בלס, גילה, אוצרת. קבוצת העשרה, 1951-1960. רמת גן: מוזיאון לאמנות ישראלית, 1992, עמודים 6-19

6 בצלאל וסטודיות לאמנות בירושלים

7- המדרשה

שפירא שרית, זה לא צבר זה גרניום, -רפי לביא, עבודות מ 1950-2003, קט. תער', ירושלים, מוזיאון ישראל, 2003, עמודים, 48-53

8 ישראל הרשברג (סדנא לציור ורישום, ירושלים) , הפרויקטים של דוד וקשטיין, מורים צעירים

סדנאות תחרית

9-12 הצגות מחקר

ביבליוגרפיה כללית

בלס, גילה, *אופקים חדשים*, תל-אביב, 1980 . (מהדורה חדשה בהכנה)

גינתון, אלן (אוצרת), "העיניים של המדינה" (אמנות חזותית במדינה ללא גבולות), תל אביב, מוזיאון תל-אביב לאמנות, 1998 .

דונר, בתיה, *ציור ארצישראלי מאוסף גורארי*, קט. תער., תל אביב, מוזיאון תל -אביב לאמנות, 1992 .

הדר, אירית (אוצרת), יואב בראל, קט.תער., תל אביב, מוזיאון תל אביב לאמנות, 2004 .

טרכטנברג, גרסיאלה, בין לאומיות לאמנות: כינון שדה האמנות בתקופת היישוב ובראשית שנות המדינה, ירושלים, 2005 .

כלב, בנו (אוצר), +10 קבוצת עשר פלוס-מיתוס ומציאות, קט' תער', תל אביב, מוזיאון תל אביב לאמנות, 2008.

עומר, מרדכי (עורך), 90 שנות אמנות ישראלית: מבחר מאוסף חכמי-הפניקס הישראלי קט. תער., תל אביב, מוזיאון תל אביב לאמנות, 1998.

עומר, מרדכי, אמנות ישראלית בת זמננו (מקורות וזיקות), תל-אביב, 2006.

פרימן, תמי כץ(אוצרת), אחרית דבר, ייצוגי 'קץ' באמנות ישראלית עכשווית, תל אביב, הגלריה האוניברסיטאית על שם גניה שרייבר, 1992 .

פרקש, אהרון, גרפיקה שימושית בארץ ישראל, תל אביב יפו, גלריית פרקש, 1996 .

צלמונה, יגאל ו מנור-פרידמן, תמר, קדימה: המזרח באמנות ישראל, קט. תער., ירושלים, מוזיאון ישראל, 1998.

צלמונה, יגאל (אוצר), משה גרשוני-, 1980-1986, קט. תער., ירושלים, מוזיאון ישראל, 1986 .

צלמונה, יגאל, 100 שנות אמנות ישראלית, ירושלים, 2010 .

רייטמן נמרוד, בר-אור גליה (אוצרים), משה קופפרמן-בנוסף לצפוי, עין חרוד, משכן לאמנות עין-חרוד, 2012 .

שוורץ, ארטורו, מרדכי ארדון: צבעי הזמן, ירושלים ותל אביב, 2003 .

שפירא, יניב, אלימה-בין מסגרת לחלון, קט. תער', תל אביב, מוזיאון תל אביב לאמנות, 2009 .

שפירא שרית, זה לא צבר זה גרניום, -רפי לביא, עבודות מ 1950-2003, קט. תער', ירושלים, מוזיאון ישראל, 2003 .

תמוז, בנימין ( עורך ), *סיפורה של אמנות ישראל*, תל אביב, 1980 .

תמיר, טלי (אוצרת) , *שבת בקיבוץ*, קט. תער. , אשדות יעקב, מוזיאון בית אורי ורמי נחושטן, 1998.

פרסומי תערוכות השישים למדינת ישראל 2008 ותערוכות העשור 2006 .

מקראות מאמרים מקראי קודש, 2009 , ושוליים 2010 , הוצאת אוניברסיטת בר אילן.

Bryson , (William) Norman, *Tradition and Desire: from David to Delacroix*, New York, 1987, (1984)

Goldstein, carl, *Teaching Art: academies and schools from Vasari to Albers*, Cambridge, 1996

. MacDonald, S., *The History and Philosophy of Art Education*, James Clarke & co, 2004, Google book:

[http://www.google.co.il/books?hl=en&lr=&id=SqzKa8ERPOAC&oi=fnd&pg=PA6&dq=the+history+and+philosophy+of+art+education+of+the+royal+academy+of+arts&ots=PsMPM10Ujv&sig=-vxNUc6-grTXnGFrZ8KIW73hMXY&redir\\_esc=v#v=onepage&q=the%20history%20and%20philosophy%20of%20art%20](http://www.google.co.il/books?hl=en&lr=&id=SqzKa8ERPOAC&oi=fnd&pg=PA6&dq=the+history+and+philosophy+of+art+education+of+the+royal+academy+of+arts&ots=PsMPM10Ujv&sig=-vxNUc6-grTXnGFrZ8KIW73hMXY&redir_esc=v#v=onepage&q=the%20history%20and%20philosophy%20of%20art%20)